

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

ATIK YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

Atık Yönetimi Nedir?

**KAYNAĞINDA AYRI
TOPLAMA**

TAŞIMA

ATIK YÖNETİMİ

**GERİ KAZANIM /
BERTARAF**

DENETİM

GÖZETİM İZLEME

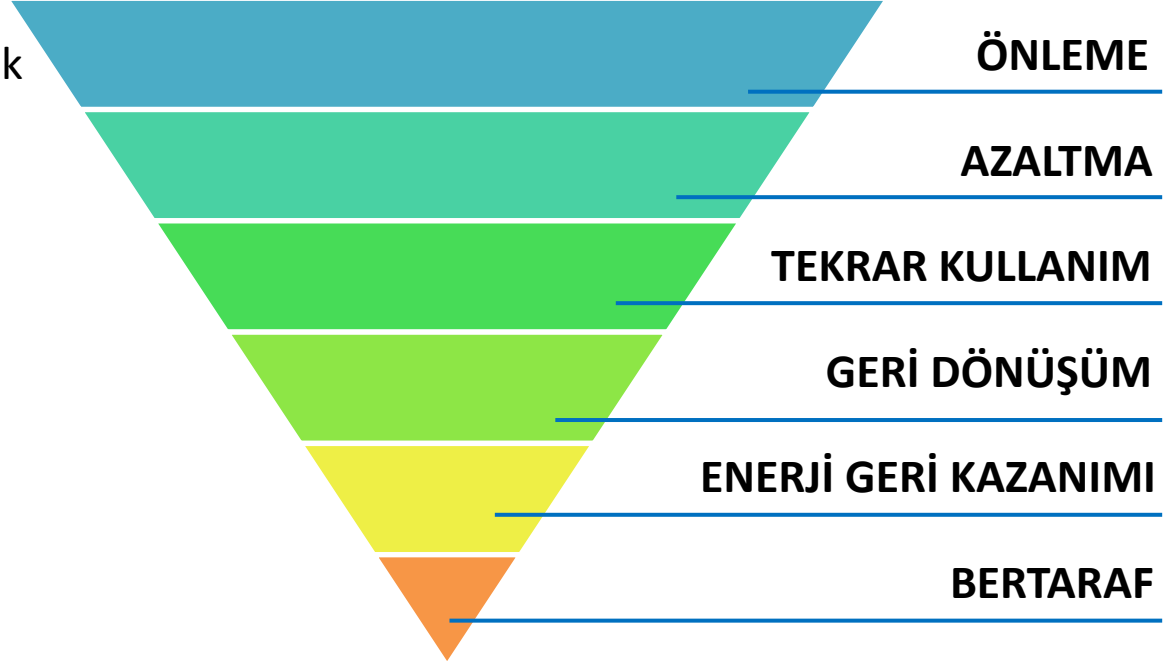

Atık Yönetimi Hiyerarşisi

En Öncelikli Seçenek

En Son Seçenek

Atık Yönetimi Yönetmeliği

Kapsam

EK-4
listesinde
verilen
atıklar

İstisnalar

- Atmosfere salınan gaz emisyonları
- Radyoaktif atıklar
- Atıksular
- Kullanılamaz durumdaki patlayıcılar ve atıklar
- Kontamine olmamış hafriyat toprağı,
- Kazılmamış kirlenmiş (yerinde) toprak
- Hayvan kadavraları, tarımsal amaçlı kullanılan hayvansal dışkı

Atık Yönetimi Yönetmeliği

İstisnalar

- GK/B tesislerine gönderilen hayvansal atıklar hariç diğer hayvansal yan ürünleri,
- Biyokütleden enerji üretiminde kullanılan diğer doğal ve zararsız tarımsal veya ormancılık madde ve malzemeler
- Türkiye'nin deniz yetki alanlarında bulunan gemilerin ürettiği atıklar ile yük artıklarınının, limanlarda kurulu bulunan atık kabul tesislerine ve/veya atık alma gemilerine verilmesini

Atık Yönetimi Yönetmeliği

Maden atıkları
ile
inşaat ve yıkıntı atıklarının

Tanımlama

EK-4 Atık Listesi

Tehlikelilik Özelliği

Ek-3/A ve Ek-3/B

Yönetim

Ek-2/A ve Ek-2/B

Ancak bu Yönetmeliğin diğer hükümleri uygulanmaz.

Ortak Kavramlar

Atık Tanımı

Bakanlığın
Görevleri

İl
Müdürlüğünün
Görevleri

Büyükşehir ve
Belediyelerin
Görevleri

Atık Üreticisinin
Görevleri

Atık İşleme
Tesisinin
Görevleri

Yetkilendirilmiş
Kuruluş

Geçici
Depolama

Bildirim ve
Kayıt Tutma

Yükümlülükler

Yükümlülük

Lisans alma

- Atık bertarafı ve geri kazanımı yapan gerçek ve tüzel kişiler Bakanlıktan lisans almakla yükümlüdürler.

Muafiyet

Lisans alma

- kendi atıklarını, üretildiği yerde, kendi prosesinde **tesisinde** enerji geri kazanımı hariç geri kazanan tesisleri çevre lisansı uygulamasından Bakanlık muaf tutmaya yetkilidir.

Yükümlülükler

Kayıt tutma

Atık üreten tesis ve işletmeler ile bertaraf ve geri kazanım işlemlerini yapan kişi, kurum ve kuruluşlar kayıt tutmakla yükümlüdürler.

- ATIK TÜRÜ
- ATIĞIN KOD NUMARASI
- ATIK MİKTARI
- ATIĞIN KAYNAĞI
- GÖNDERİLDİĞİ GK/B TESİSİ
- TAŞIMA ŞEKLİ
- GERİ KAZANIM / BERTARAF YÖNTEMİ (EK-2/A – EK-2/B)

Yükümlülükler

Yükümlülük

Mali sorumluluk sigortası

Tehlikeli atıkların toplanması, taşınması, ara depolanması, geri kazanımı, yeniden kullanılması, bertarafı ve **prosesten kaynaklanan tehlikeli atıkların** geçici depolanması faaliyetlerinde bulunanlar, faaliyetleri nedeniyle oluşacak bir kaza dolayısıyla üçüncü şahıslara ve çevreye verebilecekleri zararlara karşı tehlikeli atık malî sorumluluk sigortası yaptırmak zorundadırlar.

Muafiyet

Proses harici atıklar

Yasaklar

Kirletme yasağı

- Atıkların izin verilen tesisler dışında geri kazanılması, bertaraf edilmesi ve/veya ettirilmesi; toprağa, denizlere, göllere, akarsulara ve benzeri alıcı ortamlara dökülmesi, dolgu yapılması ve depolanması suretiyle çevrenin kirletilmesi yasaktır.

İthalat yasağı

- Tehlikeli atıkların, serbest bölgeler dahil Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine girişi yasaktır.

Yan Ürün

- Üretim prosesinin ayrılmaz bir parçası olarak üretiliyor ise,

- Kullanımına yönelik talebin sürekli ise,

- Doğrudan bir proste kullanılabilen ve üretildiği yerde fiziksel işlemler hariç olmak üzere başka işlemlerden geçmiyor ise,

- İkame edeceği maddenin standartlarına uygun olduğu veya nihai ürünün ürün standardını bozmadığının belgelenmiş ise,

- Kullanımında çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek tedbirler alınıyor ise,

- **BAKANLIĞA FİRMA VE ATIK BAZLI OLARAK BAŞVURU YAPILMASI GEREKİYOR.**

Ek-1 Liste Açıklamaları

- Kod belirleme hiyerarşisi

- Ek-3/B analizlerine alternatif çalışmalar (proses girdisi, MSDS, Bakanlık kılavuzları)

- Liste Açıklamaları: (*), (A) ve (M)

- 99'la biten atıklar

Atık Yönetimi Yönetmeliği

EK-2

BERTARAF

D1-D15

EK-2/B

GERİ
KAZANIM

R1-R13

EK-3/A

TEHLİKELİLİK
ÖZELLİKLERİ

H1-H15

EK-3/B

EŞİK
DEĞERLER

Atık Listesi

Ek-4 Atık Listesi 20 bölümden oluşur.

- Bölüm 1-12, 17-19 Kaynağa dayalı (endüstriyel işyeri branşı)
- Bölüm 6 - 7 İşleme dayalı (fiziksel, ısı, kimyasal vd.)
- Bölüm 13 – 15 Madde ve malzemeye dayalı
- Bölüm 20 Belediye atıkları
- Bölüm 16 Listede başka türlü tanımlanmayan atıklar

Atık Listesi

842 Atık

250

+

158

158

+

276

Muallak

408

Tehlikeli Atık

434

Tehlikesiz Atık

Kodlama Sistemi

Altı haneli atık kodu : XX YY ZZ *

Atık Kategorisi

Atık Tanımı

XX YY ZZ *

Atık

XX

Bölüm (01'den 20'ye kadar)

YY

Alt bölüm (01'den en fazla 14'e kadar)

ZZ

Listeleme (01'den en fazla 41 ve 99'a kadar)

*

Tehlikelilik işareti

- Atıklar ile ilgili yapılacak bütün çalışmalarda, atığın tanımına karşılık gelen **altı haneli** atık kodunun kullanılması zorunludur.

Atık Listesi

ÖRNEK

10 03 04* - Birincil üretim cürufları (A)

10	Bölüm	10 ısı işlemlerden kaynaklanan atıkları ifade etmektedir
03	10 03	Alt bölümü alüminyum ısı metalürjiden kaynaklanan atıkları ifade etmektedir
04		Birincil üretim cürufları
*		Tehlikelilik işareti
(A)		Kesin Tehlikeli

Atık Listesi

ATIK KODU	Açıklaması	
01	MADENLERİN ARANMASI, ÇIKARILMASI, İŞLETİLMESİ, FİZİKİ VE KİMYASAL İŞLEME TABİ TUTULMASI SIRASINDA ORTAYA ÇIKAN ATIKLAR	
01 01	Maden kazılarında kaynaklanan atıklar	
01 01 01	Metalik maden kazılarında kaynaklanan atıklar	
01 01 02	Metalik olmayan maden kazılarında kaynaklanan atıklar	
01 03	Metalik Minerallerin Fiziki ve Kimyasal Olarak İşlenmesinden Kaynaklanan Atıklar	
01 03 04*	Sülfürlü cevherlerin işlenmesinden kaynaklanan asit üretici maden atıkları	A
01 03 05*	Tehlikeli madde içeren diğer maden atıkları	M
01 03 06	01 03 04 ve 01 03 05 dışındaki diğer maden atıkları	
01 03 07*	Metalik minerallerin fiziki ve kimyasal işlenmesinden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren diğer atıklar	M
01 03 08	01 03 07 dışındaki diğer tozumsu ve pudramsı atıklar	
01 03 09	01 03 10 dışındaki alüminyum oksit üretiminden çıkan kırmızı çamur	
01 03 10*	01 03 07 dışındaki alüminyum oksit üretiminden çıkan tehlikeli maddeler içeren kırmızı çamur	M
01 03 99	Başka bir şekilde tanımlanmamış atıklar	

Tehlikeli Atıklar

- (*) işaretli olanlar tehlikeli atıktır,
- Tehlikeli atıklar, EK-III A'daki özelliklerden bir veya daha fazlasına sahiptirler,
- Atık Listesinde (A) işaretli atıklar, EK-3/B'de yer alan tehlikeli atık konsantrasyonuna bakılmaksızın tehlikeli atık sınıfına girer.
- Atık Listesinde (M) işaretleri atıklar tehlikeli olma olasılığı bulunan atıklardır. Değerlendirme EK-3/A ve EK-3/B'ye göre yapılır.

Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi

1

- 01'den 12'ye ya da 17'den 20'ye kadar olan bölümlerde atığın kaynağı ve bu atığa uygun altı haneli atık kodu belirlenir.

2

- Atığın kodunun belirlenmesi için, 01'den 12'ye ya da 17'den 20'ye kadar olan bölümlerde uygun bir atık kodu bulunamaz ise 13, 14 ve 15 inci bölümler incelenir.

3

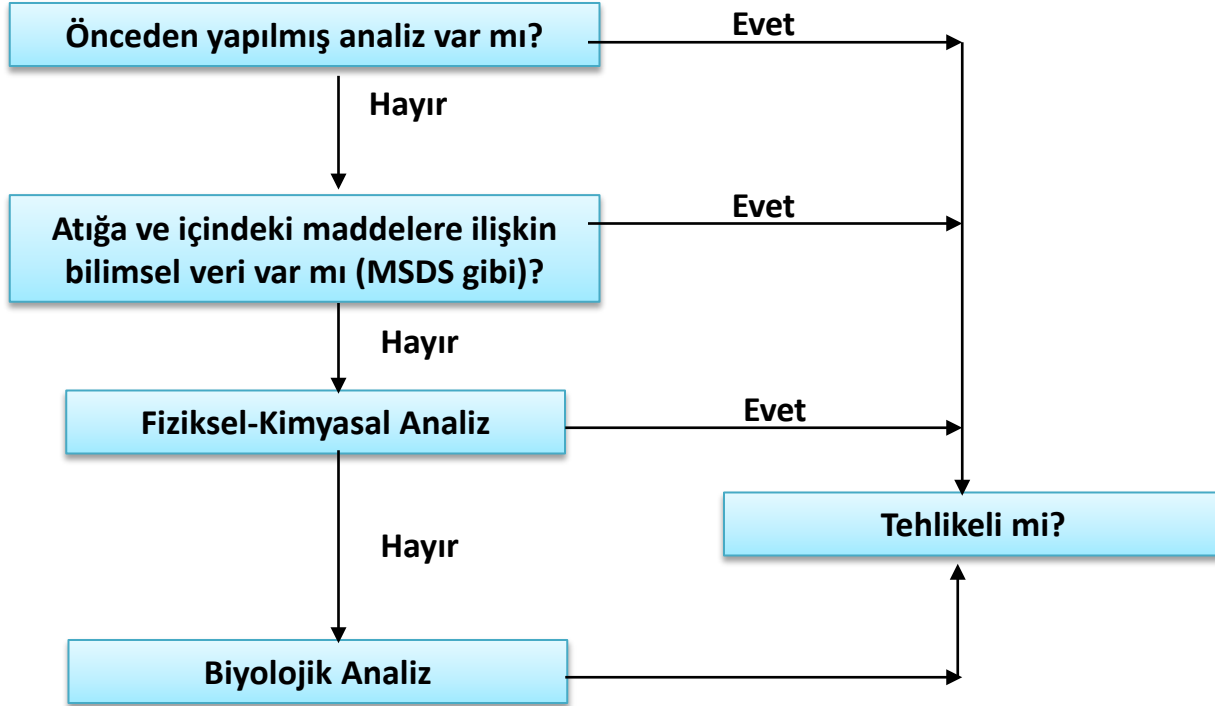
- Bu bölümlerde de uygun bir atık kodu bulunamaz ise atık, 16 ncı bölüme göre değerlendirilir.

4

- Eğer atık, 16 ncı bölüme de uyarlanamıyorsa, Atık Listesindeki ana faaliyet kodlarına uygun olan ve sonu 99-başka türlü tanımlanamayan atıklar ile biten uygun atık kodu Bakanlığın onayı ile kullanılır.

Atık Sınıflandırma Hiyerarşisi

Atık Sınıflandırma Kılavuzu

- Atık Listesi
- Sınıflandırma Yöntemleri
- Sınıflandırma Hiyerarşisi
- Analizler
- Atık Bilgi Formları
- Sınıflandırmalar arası değişim tabloları

- www.cygm.gov.tr

Sektörel Kılavuzlar

- Döküm
- Deri
- Galvanizasyon
- Metal işleme
- Boya/Vernik
- Otomotiv
- Boya Üretim
- Demir - Çelik
- Metal Kaplama
- Organik Bitki Koruma Ürünleri ve Biyositler
- Beyaz Eşya
- İlaç Üretimi

<https://cygm.csb.gov.tr/>

- Tekstil ve Hazır Giyim Sektörü,
- Ağaç, Ağaç Ürünleri ve Mobilya İmalatı Sektörü,
- Ham Petrol İşleme,
- Petrokimya,
- Termik Santraller,
- Birincil ve İkincil Alüminyum Üretimi,
- Akü Geri Kazanımı
- Atıkların Sınırlanması Taşınımı Rehberi

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

BAZI TEHLİKESİZ ATIKLARIN GERİ KAZANIMI TEBLİĞİ

TEHLİKESİZ ATIKLAR

Atık Yönetimi Yönetmeliği Ek-4 Atık Listesinde

- Yıldız ile (*) işaretlenmemiş atıklar
- (M) ile işaretli EK-3/B'de yer alan eşik konsantrasyonun altında bir değere sahip olan atıklar

KAPSAM

- Bazı tehlikesiz atıkların
 - toplanması,
 - ayrılması,
 - geçici depolanması,
 - geri kazanılması,
 - yeniden kullanılması ve değerlendirilmesine ilişkin esasları kapsar.
- Tebliğin Ek-2'sinde kodları verilen tehlikesiz atıkları,
- Madenlerin aranması, çıkarılması, işletilmesi, fiziki ve kimyasal işleme tabi tutulması sırasında ortaya çıkan atıkları
kapsamaz.

İl Müdürlüğü'nün Görevleri

- Atık yönetim planlarını değerlendirmek, hazırlanan yönetim planlarının uygulanmasını sağlamak.
- 1 (bir) yılı geçmemek üzere tehlikesiz atık geçici depolama alanlarının uygunluğunu kontrol etmek ve bu faaliyetleri denetlemek.
- Tehlikesiz atık geri kazanım tesislerinin çevre lisansı belgelerindeki koşullar doğrultusunda işletilmelerini sağlamak.
- toplama-ayırma işini yapanların gerekli şartları taşıması halinde belge (Tehlikesiz Atık Toplama Ayırma Belgesi) düzenlemek.

TEHLİKESİZ ATIK TOPLAMA AYIRMA BELGESİNDE

- Tebliğ Ek-2 listesindeki atıklar,
- Atık Yönetimi Yönetmeliği'nde (*) ile işaretlenmiş tehlikeli atıklar,
- Atık kodunun son iki hanesi 99 olan atıklar,

YER ALMAMALIDIR!

İSTİSNA:

- **“17 01 01 – Beton” (Sadece elektrik iletim hatlarındaki beton direkler için)**
- **20 03 07 – Hacimli atıklar**

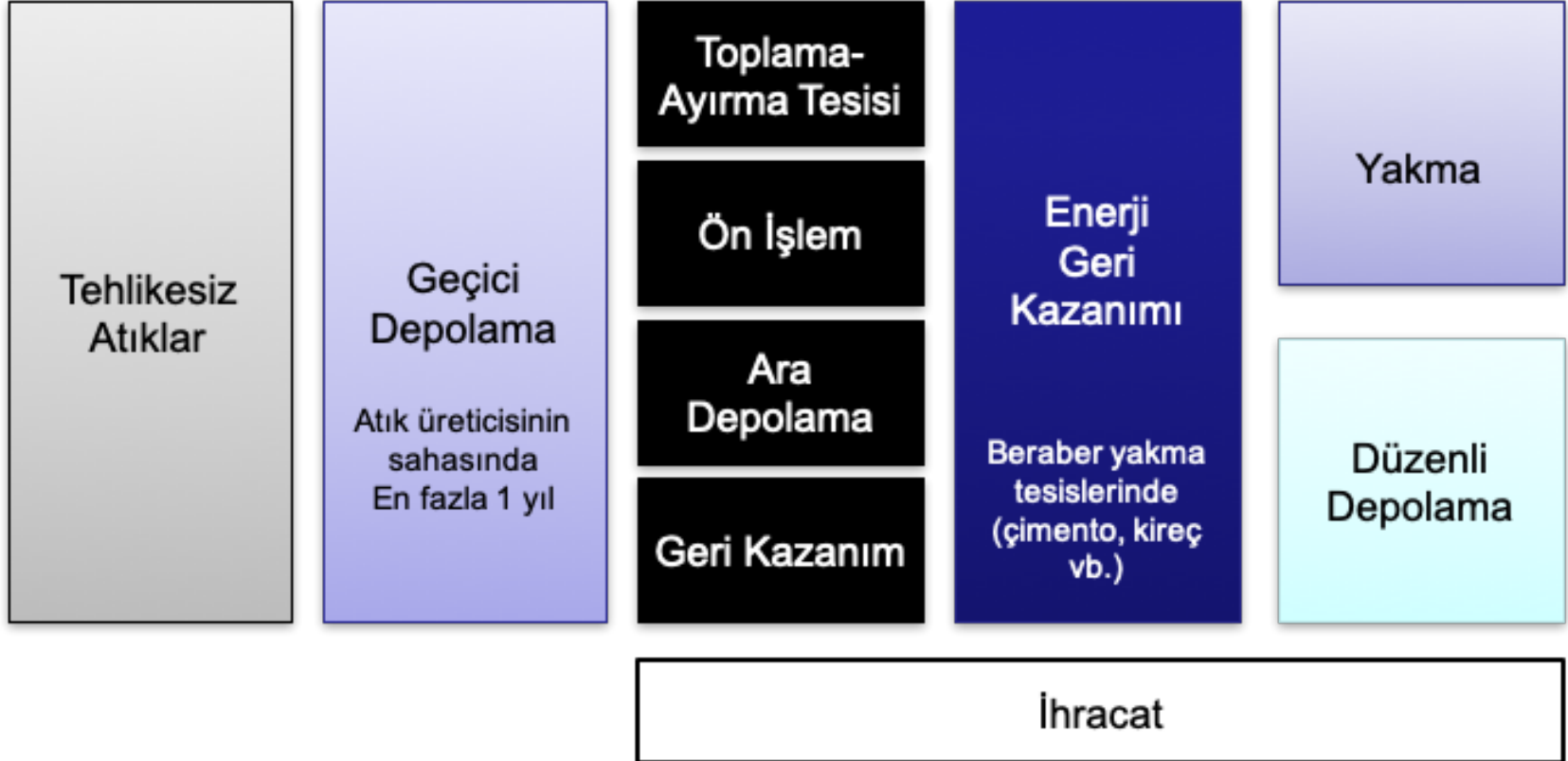

Geçici Depolama

- Tehlikesiz atık üreticisi; atıklarını geri kazanıma kadar gerekli tedbirleri alarak 1 (bir) yılı geçmemek üzere tesis içinde depolayabilir.
- Atıkların yağmur veya yüzey suları ile temasından meydana gelebilecek kirliliğin önlenmesi için zemin geçirimsizliğinin sağlanması, suların drenajı amacı ile ızgara, kuşaklama kanalları ve benzeri toplama sistemlerinin oluşturulması zorunludur.

TEHLİKESİZ ATIKLARIN YÖNETİMİ

HASAN USALAN
ÇEVRE MÜHENDİSİ

T: 0312 586 32 46

E: hasan.usalan@csb.gov.tr

İLGİNİZE
TEŞEKKÜRLER.